

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060107

DOM
2020-10-19
Stockholm

Mål nr
F 12294-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-10-30 i mål nr F 4274-18 och F 4450-18, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. A.J.

2. S-O.J.

SAKEN

Debitering av förrättningskostnader (Lantmäteriets fakturanr 800934119 och 800934101)

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen avvisar A.J.s och S-O.J.s överklagande såvitt avser fördelning av förrättningskostnader.
  2. Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet i övrigt.
-

Dok.Id 1626850

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

A.J. och **S-O.J.** har yrkat att förrättningskostnaden ska sättas ned till max 10 000 kr och fördelas lika mellan de tre markägarna.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

A.J. och **S-O.J.** har i huvudsak anfört att de begärda debiteringarna är oskäligen beaktade av det arbete som varit nödvändigt att utföra i förrättningen.

Lantmäteriet har yttrat sig och anfört i huvudsak följande. De i målet utställda fakturorna är att betrakta som delfakturor efter det att ärendet har återförvisats. Den fördelningsgrund vilken tillämpats av lantmäterimyndigheten vid utställandet av de överklagade fakturorna får, i ljuset av att beslutet om fördelning av förrättningskostnader fallit, betraktas som preliminär. Det debiterade beloppet kommer sedermera att avräknas mot kommande sluträkning i ärendet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

A.J. och S-O.J. har yrkat ändring när det gäller fördelning av förrättningskostnader. Frågan om fördelningen av förrättningskostnader ska lantmäterimyndigheten senare ta ställning till enligt en tidigare dom från mark- och miljödomstolen. A.J.s och S-O.J.s yrkande om hur fördelningen av förrättningskostnader ska ske, ska därför avvisas.

A.J. och S-O.J. har också yrkat att beloppet ska sättas ned till högst 10 000 kr.

Lantmäterimyndighetens arbete med lantmäteriförrättningar är avgiftsfinansierat och avgiften ska, såvitt nu är aktuellt, beräknas utifrån hur lång tid som behövs för handläggningen av förrättningen och införande i fastighetsregistret, se 4 § förordning

(1995:1459) om avgifter vid lantmäteriförrättningar. Lantmäterimyndigheten ska i en räkning ange det belopp som en sakägare ska betala och räkningen ska betalas även om förrättningsbeslutet eller räkningen överklagas, se 8 § förordningen om avgifter vid lantmäteriförrättningar.

De aktuella fakturorna är enligt fakturaspecifikationerna slutfakturor, men Lantmäteriet har i Mark- och miljööverdomstolen anfört att dessa i och med att ärendet återförvisats till lantmäterimyndigheten ska betraktas som delfakturor istället. Det finns möjlighet för lantmäterimyndigheten att besluta om en delräkning innan förrättningen har avslutats eller registrerats i fastighetsregistret, se 9 § i nämnda förordning, och fakturorna får alltså betraktas som delfakturor.

Såvitt framkommit finns inte i dagsläget skäl att jämka eller sätta ned de fakturerade beloppen. Vid den senare slutfaktureringen kommer det att ske en bedömning av förrättningskostnadens skälighet, se rättsfallet RH 2009:42.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Fredrik Ludwigs, tekniska rådet Jan Gustafsson, hovrättsrådet Christina Ericson, referent, och tf. hovrättsassessorn Josefin Sahlin.

Föredragande har varit Julia Nyberg

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-10-30
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr F 4274-18
F 4450-18

PARTER

Klagande

S-O.J. Mål F 4274-18

A.J. Mål F 4450-18

ÖVERKLAGAT BESLUT

Lantmäteriets debiteringsbeslut enligt fakturorna nr 800934119 och 800934101 den 19 oktober 2018 i ärende nr O15791, se bilaga 1 och 2

SAKEN

Debitering av förrättningskostnader

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

BAKGRUND

Ägarna till fastigheten XX, S-O.J. och A.J., ansökte år 2015 hos Lantmäteriet om att ändra ett befintligt färdsservitut (15-ALS-23.1) till servitut för bostadsändamål. XX är i dag obebyggd. Ett planarbete har påbörjats för området där XX är belägen. Efter att det hade varit samråd och granskning av detaljplanen vilandeförklarades planarbetet av Alingsås kommun. Lantmäteriet beslutade att ställa in förrättningen eftersom yrkandena enligt myndigheten inte gick att genomföra. Beslutet om fördelning av förrättningskostnader angav att ägarna till XX skulle betala 80 procent av förrättningskostnaden och ägarna till YY och ZZ 10 procent vardera.

S-O.J. och A.J. överklagade Lantmäteriets beslut att ställa in förrättningen och yrkade att den i stället skulle vilandeförklaras och att förrättningskostnaderna skulle fördelas annorlunda. Mark- och miljödomstolen biföll genom dom den 26 september 2019 i mål nr F 4010-18 överklagandet och återförvisade förrättningen till Lantmäteriet för fortsatt handläggning (beslut om vilandeförklaring). Även Lantmäteriets beslut om fördelning av förrättningskostnader upphävdes av mark- och miljödomstolen. Mark- och miljödomstolens dom har vunnit laga kraft.

Den sammanlagda förrättningskostnaden som låg till grund för faktureringen uppgick till 87 406 kr avseende ersättning för 57 timmars arbetstid och ersättning för reducerat grundbelopp och tilläggsbelopp om sammanlagt 5 000 kr. Som framgår ovan ska ägarna till XX betala 80 procent av förrättningskostnaden, dvs 69 925 kr sammanlagt eller 34 962 kr 50 öre per faktura.

YRKANDEN M.M.

S-O.J. och **A.J.** har bestritt fakturorna till alla delar och utvecklat talan i gemensamma skrivelser i huvudsak enligt följande:

Lantmäteriet har kallat till tre sammanträden. Det första sammanträdet med en lantmätare i Alingsås, där förhandlingen förklaras vilande på grund av att Alingsås kommun inte ville fastställa detaljplanen för deras mark. Det andra sammanträdet med en ny lantmätare, där avsikten var att regeringen begärt förtur att pågående detaljplaner skulle färdigställas. Alingsås kommun angav nya synpunkter i ärendet. Lantmäteriet genom ännu en ny lantmätare kallar till nytt möte i ärendet på kontoret i Alingsås. Alla markägare och Alingsås kommun är kallade genom skrivelser och mejl. Alingsås kommun genom dess samhällsbyggnadskontor kommer inte till mötet. Avsikten med mötet var att klarlägga hur långt Alingsås kommun kommit i sin projektering att fastställa detaljplanen.

Den kostnad som de som markägare anser sig vara ansvariga för är det första förrättningen i Alingsås, max 10 000 kr.

Lantmäteriet har bestritt ändring av debiteringsbeslutet och har anfört följande:

Vid fakturering har totalt upparbetats 57 timmar i ärendet. Debiterade timmar fördelar sig på följande sätt:

Beredning	33,75 timmar
Sakägarkontakter	5,5 timmar
Protokoll, beskrivning	12,25 timmar
Leveranskontroll	1,0 timma
Sammanträde	4,25 timmar
Fastighetsutredning	0,25 timmar
Totalt	57 timmar

Lantmäteriet anser att samtliga arbetsinsatser som debiterats i ärendet har varit nödvändiga och att tidsåtgången vare sig som helhet eller för något av de enskilda momenten varit onormalt hög.

Det kan noteras att flera handläggningar skett under ärendets gång. Handläggningarna har inneburit omfattande dubbelarbete vilket inte ska belasta sakägarna. Därför har nedskrivningar av 89,85 timmar gjorts (motsvarande ett debiterat belopp om 131 346,25 kr). Kvarvarande debiterad tid utgör enligt Lantmäteriets förmenande skälig ersättning för utfört arbete.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har med stöd av 16 kap. 8 § fastighetsbildningslagen avgjort målet utan sammanträde.

Den förrättningskostnad som nu är överklagad avsåg två slutfakturer men då förrättningen har återförvisats till Lantmäteriet för fortsatt handläggning är fakturorna att betrakta som delfakturer.

Avgifterna för lantmäteriförrättningar är författningsstyrda och Lantmäteriet ska debitera förrättningskostnader efter principen om full kostnadstäckning. Enligt 4 § förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmäteriförrättningar ska avgiften antingen beräknas utifrån hur lång tid som behövs för handläggning av förrättningen och införande i fastighetsregistret eller, om det är särskilt föreskrivet, tas ut med fast belopp för vissa förrättningar, delar av förrättningar och i vissa fall införande i fastighetsregistret.

Utgångspunkten för Lantmäteriets debitering är således att myndigheten har rätt till full kostnadstäckning för det arbete som lagts ned under förutsättning att kostnaden har varit skälig. Det som ska ligga till grund för prövningen är den tid som lagts ner i förrättningen. Mark- och miljödomstolen har därmed att pröva om debiteringen av förrättningskostnaderna är skälig eller om lantmätaren har utfört mer arbete än vad som borde ha skett mot bakgrund av ärendets karaktär och omfattning.

Med beaktande av att Lantmäteriet har dragit av 89,85 timmar på grund av de handläggningarna som har varit finner mark- och miljödomstolen att det i målet inte

framkommit annat än att Lantmäteriet handlagt förrättningen på ett med avseende på tidsåtgången godtagbart sätt. De arbetsmoment som redovisats ingå i den aktuella förrättningen har varit nödvändiga mot bakgrund av den ansökan som förelåg och redovisad tidsåtgång kan inte anses vara oskäligen. Överklagandena i de båda målen kan mot nämnda bakgrund inte vinna bifall och ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3 (MMD-02)

Överklagande senast den 20 november 2019

Stefan Mattsson

Sören Karlsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Stefan Mattsson, ordförande, och tekniska rådet Sören Karlsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Charlotte Stenberg-Magnusson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.